

Redactioneel

Zoals elk jaar brengt ons tijdschrift een themanummer uit. Ditmaal gaat het over de relatie tussen 'verslaving' en 'criminaliteit'. Beide woorden staan tussen aanhalingstekens. Dat vraagt om een verklaring.

Maar eerst: waarom dit thema? In de verslavingszorg word je behandeld voor verslavingsproblematiek, in de geestelijke gezondheidszorg voor psychische stoornissen, in de forensische zorg voor delinquentie en in de jeugdzorg voor van alles en nog wat behalve meestal verslavingsproblematiek. Nu ben je een jongere of volwassene en je hebt naast verslavingsproblematiek ook een psychische of gedragsstoornis. Of de neiging tot het plegen van delicten of tot werkverzuim of spijbelen. Of je woont in een krot. Die combinaties van ellende zijn eerder regel dan uitzondering. In dit tijdschrift verschijnen geregeld artikelen over een van die combinaties en over de samenhang tussen verslavingsproblematiek en delinquentie. Het werd dus tijd voor een themanummer over dit onderwerp.

Dan de terminologie. De titel van dit tijdschrift is *Verslaving*, met als ondertitel *Tijdschrift voor verslavingsproblematiek*. Dit laat zien hoe ongemakkelijk wetenschappers zich tegenwoordig bij de term verslaving voelen, die in de volksmond voor van alles en nog wat wordt gebruikt. Het is een begrip met rafelige randen en een onduidelijke kern - maar verzin maar eens een ander pakkend woord dat de lading dekt. (Meer hierover in de column van Jaap van der Stel.) In de artikelen in dit nummer komt het woord verslaving weinig voor. Wel treft u de termen 'verslavingsproblematiek' en 'problematisch gebruik' aan. De eerste aanduiding is algemener, toepasbaar bij jong en oud, bij alcohol en drugs. De tweede is ook breed toepasbaar, maar blijft in de praktijk gereserveerd voor harddrugsgebruikers.

Bij het woord criminaliteit denken veel mensen aan zware jongens. Consumptie van alcohol en drugs kan samenhangen met criminaliteit bij de consumenten. Maar die zware jongens zitten vooral aan de productie- en distributiekant: zij beheren en beheersen de kweekkassen,

laboratoria en exportkanalen. Daarover gaat dit themanummer niet; wij hebben het hier over gedragingen van consumenten van alcohol en drugs die je delinquent of crimineel kunt noemen, afhankelijk van de theoretische invalshoek of wetenschappelijke discipline. Delinquentie is het plegen van een delict. Veel pubers begaan wel eens een delict maar groeien niet door tot crimineel. Sommigen doen dit wel; criminaliteit ligt dus in het verlengde van delinquentie.

We hebben onze woorden zo goed mogelijk gewogen. Het eerste artikel (van ondergetekende, Henk Rigter) laat cijfers en modellen zien om te illustreren en te verklaren dat (zeker bij jongeren) verslavingsproblematiek vaak deel is van breder probleemgedrag, waaronder delinquentie. Het tweede artikel is van de hand van de *Adviescommissie Drugsbeleid*, die net een advies heeft uitgebracht aan het kabinet. De commissie benadrukt het belang van zogenoemde geïndiceerde preventie. Volwassenen komen aan bod in de bijdrage van Maarten Koeter en Mariëtte van Ooyen-Houben over behandelingen in de forensische verslavingszorg; interventies met een duwtje of duw in de rug.

De redactie had na de bijdragen over cijfers, preventie en behandeling nog een vierde artikel voorzien: over beleid. De beoogde auteur werd helaas ernstig ziek. Aan hem dragen we een serie korte essays op die collega's op korte termijn over forensisch verslavingszorgbeleid wilden schrijven. Twee onderwerpen domineren: de spanning tussen beheersen en controleren (justitie) en behandelen (hulpverlening). En de nog onzekere rol van wetenschappelijk effectonderzoek bij het bepalen van de waarde van interventies in justitiële kring. Alles bijeen is het een bonte verzameling, die laat zien hoeveel er zich op dit beleidsgebied afspeelt. Eén nummer van dit tijdschrift volstaat niet om alles in kaart te brengen; daarom gaan we er ook in de toekomst mee door.

Henk Rigter en Erik Bulten, gastredacteurs themanummer